

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De Simonia. Cap. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

soluzione causæ ciuilibus, & sententia in ciuili causa lata parit exceptionem rei iudicatę in criminali, vt in hoc casu *Gratian. discept. 394. numer. 24. & seq. Rot. in Romana pecuniaria 28. Iunij 1604. coram Millino, quam refert Ricc. in Collect. decis. 1954. par. 5.*

3 Qui verò vsuras exercet, vltra vsuram restitutionem, arbitrio Iudicis punitur tam de iure ciuili, vt d. *Clar. in D. vsura vers. sed qua no Ricc. in Collect. decis. 559. par. 3.* quam de iure canonico *Mirant. loco cit. nu. 4. & 13.* & incurrit etiã alias pœnas impositas in cap. quia in omnibus de *Vsur.*

Addit *Ricc. in Collect. dec. 2046 par. 5.* quod in Regno Neapolis vsuræ prohibentur sub pœna publicationis bonorum.

4 Probari autem debet hoc crimē concludenter per testes, vel confessionem, quādo agitur criminaliter, & ad puniendum *Bursat. cōf. 135. nu. 13. lib. 2. Honded. cōf. 33. num. 56. lib. 2.* quos refert *Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 52.* nisi contractus sit suspectus ab initio, veluti si probetur, originalem causam fuisse contractum mutui, vel si persona, cum qua contrahitur, sit vilis, & solita foenerari: tunc enim facilius præsumitur vsura, illaque coniecturis, & præsumptionibus probatur, vt d. *Ricc. loco cit. d. ref. 52.* idem dicendum, quando in contractu interesse taxatur, vel exigitur lucrum cessans non concurrentibus illis tribus cōditionibus, videlicet quod creditor sit solitus negotiari: secundo quod habuerit merces præ-

manibus: tertio quod debitor pecuniæ mutuata fuerit in mora, vt *decisum refert idem Ricc. in Collect. decis. 622. par. 3.* vbi etiam dicit, quod contractus ex modicitate pretij iuncto pacto de retro uendendo iudicatur illicitus.

5 Vbi verò non agitur de certo actu, sed tantum de consuetudine vsurarum, tunc sufficiunt testes etiam singulares, & vsurarum participes concurrentibus tamē præsumptionibus, & coniecturis arbitrio Iudicis *cap. illo vos de Pignor. cap. cum in Dicepsi de Vsur. Ferr. qq. mor. par. 1. 7. 36. nu. 5.* vbi citat *Mascard. de Probat. lib. 3. conclus. 1419. num. 14. & 15. Farinae in Tract. de Testib. q. 64. n. 199. Menoch. de Arbitr. cas. 247.*

SVM MARIVM.

- 1 Crimen Simonia est merè ecclesiasticum.
 - 2 An de iure diuino reperiatur pœna contra Simoniacos.
 - 3 An simonia mentalis obliget ad restitutionem.
 - 4 In vsura mentali sola intentio obligat ad restitutionem.
 - 5 Simoniacus conuenionalis quas pœnas incurrat.
 - 6 Quibus pœnis plebitur Simoniacus realis.
- Quando Simoniacus excusetur à prædictis pœnis,
Item quo casu possit Episcopus cum Simoniacis dispensare, ibidem.
- 7 An qui sciunt aliquos commisisse simoniam, teneantur eosdem reuelare.
 - 8 Quando Simonia dicatur realis.
 - 9 Emens

- 9 *Emens ecclesiastica officia quas pœnas incurrat.*
- 10 *Quid si quis emeret, aut venderet pensionem, aut In patronatus.*
- 11 *Simonia quomodo probanda sit.*
- 12 *Confessio extrajudicialis quando præjudicet:*
- 13 *In Simonia ultra tractatum præcedentem probari etiam debet effectuatio.*
- 14 *Quas pœnas subeant committentes simoniam in ordine.*
- 15 *Quibus pœnis afficiantur mediatores simoniae.*
- 16 *An pœna supradicta procedant contra committentes simoniam in prima tonsura conferenda, vel recipienda.*
- 17 *An Episcopus possit simoniacè ordinatos à suspensione, & alijs pœnis absolueret:*
- 18 *Quas pœnas incurrant committentes simoniam pro ingressu Religionis.*
- 19 *Quibus pœnis plectantur recipientes, vel retinentes beneficia, vel pensiones cum simonia confidentiali.*
- 20 *Quando à predictis pœnis excusentur.*

C A P. XVIII.

De Simonia.

 Rimen Simoniae est merè ecclesiasticum glos. fin. in cap. cum sit generale de for. compet. quam sequuntur communiter Doctores, Clar. in S. Simonia vers. hoc crimen Bellett. in

Disquis. Cleric. tit. de fauor. cleric. real. §. 2. n. 22. & alij relati in Syntag. opin. commun. tit. de Simon. cap. un. versus fin. Simoniacus enim heretico comparatur cap. quoties de Simon. c. altare 1. q. 3. Gom. de Trienn. poss. q. 12. versus fin.

2 *Observant autem Doctores, quod nulla de iure Diuino reperitur pœna contra Simoniacos præter peccatum, ut constat ex cap. mandato de Simon. vbi sermo est de Simonia etiam iure Diuino prohibita, ut dicit Caiet. in 2. 2. q. 100. art. 6. in respons. ad. 5. vers. mihi videtur, sed omnes pœnæ inductæ sunt de iure humano. Vnde licet Papa incurrere possit peccatum Simoniae recipiendo pecuniam pro aliqua re spirituali, ut dicit S. Tho. 2. 2. d. q. 100. art. 1. ad. 7. & ideo non possit liberare ab huiusmodi peccato alium vendentem, siue ementem ab ipso rem spiritualem: nihilominus Papæ auctoritas eximeret à pœnis iure humano impositis omnes, qui cum eo, vel eius consensu faciunt actum simoniacum, ut d. Nau. in man. cap. 23. n. 108. vbi etiam addit, quod eximeret etiam à culpa, & pœna Simoniae iure tantum humano prohibita per l. quidam consulebant ff. de re iud. & ita tenet etiam Sylu. in ver. Simonia n. 19. in fin. quamuis contrariū sentiat Caiet, vbi supra in respons. ad 7.*

3 *Ex quo infert Sylu. loco cit. n. 20. quod Simonia mentalis etiam iure naturali, & Diuino prohibita sola penitentia aboletur, nec obligat ad restitutionem accep-*

torum, etiam si utraque pars hanc simoniam committat, ut in c. fin. de Simon. ea enim, quæ restituenda sunt ratione simonie, non sunt restituenda necessario vigore naturalis aut Divini iuris, sed de consilio solum; si quæ autem obligatio est, ex lege humana est, quæ de interioribus non disponit cap. si cut tuis de Simon. secus est in usura mentali, in qua sola intentio obligat ad restitutionem iuxta cap. consuluit de Usur. & ratio diversitatis est, quia id, quod pro usura datur, involuntariè datur; quod autem datur simoniaco mentali datur voluntariè, quoniam datur animo emendi, vel vendendi, ut d. Caietan. 2. 2. d. q. 100. art. 6. Sylu. in ver. Simonia n. 20. Nau. d. cap. 23. n. 103. vers. quinto non obstat.

5 Simoniacus verò conventionalis licet non incurrat excommunicationem, neque alias pœnas in iure expressas, quæ intelligi debent de actu completo Nau. in man. c. 27. num. 106. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 3. ref. 52. Grass. decis. par. 1. lib. 2. cap. 96. nu. 20. & seq. Bonacin. de Simon. disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 2. nu. 6. & 7. Piasec. in Prax. Episc. par. 1. cap. 4. num. 48. pecuniam tamen per huiusmodi Simoniam acceptam debet restituere etiam ante Iudicis sententiam cap. de hoc ex. de Simon. Sylu. ubi supra num. 20. Grass. par. 1. lib. 2. cap. 98. num. 7.

Cui verò facienda sit talis restitutio? Resp. quod ante Iudicis sententiã satis est restituere ei, à quo pecunia accepta est Nau. d. cap. 23. nu. 104. Layma. in Theol.

mor. lib. 4. tract. 10. cap. ult. §. 9. nu. 79. & seq. Bonacin. de Simon. disp. 1. q. 7. pun. 3. diff. 1. nu. 2. Dian. par. 4. tr. 4. ref. 157. & 167. sed in foro externo nõ ei, qui turpiter dedit, sed pauperibus, vel ecclesie, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicari debet: si ob turpem ff. de condict. ob turp. caus. l. 2. C. eod. cap. audiuimus de Simon. S. Thom. 2. 2. q. 32. art. 7. & d. q. 100. art. 6. ad 4. Grass. d. cap. 98. num. 7. Layman. loco cit. Bonacin. ubi supra nu. 24.

Item talis Simoniacus potest etiam deponi ex d. cap. de hoc ex. de Simon. vel alias Iudicis arbitrio puniri Nau. d. cap. 23. nu. 111. vers. ad decimum quartum Piasec. loco cit. par. 1. cap. 4. num. 48. item privari potest beneficio, licet non sit ipso iure privatus Navar. loco cit. num. 104. Gom. in Reg. de Triè. possess. q. 12.

6 Simoniacus verò realis diversimodè punitur; si enim simoniam huiusmodi commiserit in beneficio, est ipso iure excommunicatus, & absolutio reservatur Papæ; præterea omnis simoniacè facta presentatio, electio, provisió, seu quævis alia dispositio ad Dignitatem, officium ecclesiasticum, & quodvis beneficium est irrita ipso iure, nullumque ius per eam acquiritur, sed ad eorum omnium restitutionem etiam ante Iudicis sententiam tenetur, ut in extrauag. 2. de Simon. cap. Inquisitionis de Accusat. cap. si quis neque 1. q. 1.

Item tenetur restituere fructus perceptos, & eos, qui percipi potuerunt S. Tho. 2. 2. d. q. 100. art. 6. ad 7. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 1. ref.

ref. 623. atque etiam distributio-
nes, quia istę percipiuntur ratio-
ne tituli, ut dicunt DD: apud Bo-
nacin. de Simon. d. disp. 1. q. 7. pun. 2.
num. 12. non est tamen ipso iure
suspensus, ut d. Nau. in Man. c. 23.
num. 111. vers. tertio. & conf. 91. n.
4. de Simon. nec tenetur ad restitu-
tionem fructuum perceptorum,
ex alijs beneficijs legitimę ob-
tentis: quia dispositio d. extrauag.
habet locum tantum in beneficijs
simoniacę acquisitis, ut post Suar.
d. Bonacin. de Simon. disp. 1. q. 7. pñ.
1. §. 6. num. 12. Renuntians veró
simoniacę licet possit puniri, ac
priuari beneficio, non tamen il-
lud amittit ipso iure: quia renun-
ciatio nulla est Nau. in Man. cap.
23. num. 105. in fin. Layman. in
Theol. mor. lib. 4. tr. 10. cap. ult. §. 8.
num. 77. Gom. in reg. de Trien. pos-
sess. q. 12. vers. & ista.

Item qui beneficium per simo-
niam ab alio commissam ignorá-
ter obtinuit, cognita simonia nō
solum tenetur dimittere benefi-
cium cap. ex insinuatione, & cap. si
cut tuis de Simon. sed etiam distri-
butiones, & fructus extantes, & a-
lios perceptos post cognitam Si-
moniam S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6.
Grass. d. cap. 98. nu. 3. Nau. conf. 97.
num. 7. de Simon. Quarant. in ver.
Simoniam vers. altera pœna. Bonac.
de Simon. d. disp. 1. q. 7. pun. 2. nu-
mer. 19.

Obserua tamen, quod in tali
casu non dicitur simoniacus, neq.
est excommunicatus cap. de simo-
niacę ex. de Simon. etiã si resignare
nolit Bonacin. d. disp. 1. q. 7. pun. 1

§. 2. nu. 12. & alij. peccaret tamen
retinendo beneficium in tali casu
Nau. conf. 97. num. 7. de Simon.

Nec teneretur dimittere benefi-
cium, aut fructus restituere,
si prouisus expressę contradixe-
rit, aut prohibuerit, ut in d. cap.
sicut tuis. idemque dicendum,
si alius in fraudę electi ipso igno-
rante pecuniam largiatur, ut eū-
dem ad beneficium inhabilem
reddat cap. nobis fuit eod. tit.

Obserua 2. quod potest Episco-
pus cum taliter electo, seu prouiso
dispensare, dummodò benefi-
cium sit simplex, & prouisus spon-
tę resignauerit, & ratam non ha-
buerit simoniam ab alio commis-
sam cap. penult. de elect. Ricc. in
Prax. for. eccles. par. 2. ref. 31. Nau.
cap. 23. num. 110. vers. tertio. Grass.
d. par. 1. lib. 2. cap. 98. num. 4.

Secus esset, si beneficium sit cu-
raturum: tunc enim Episcopus non
potest dispensare d. cap. nobis de
Simon. idem dicendum, si postea
ratam habuerit simoniam soluē-
do pecuniam promissam, aut red-
dendo solutam, vel si liberę post
notitiam non resignauerit, sed Iu-
dicis sententiam expectauerit d.
cap. penult. de elect. vel si pecunia
tradita fuerit de consensu electi
ante electionem cap. Mattheus de
Simon. his enim casibus requiri-
tur dispensatio Papę, etiam si be-
neficium sit simplex, ut d. S. Tho.
2. 2. d. q. 100. ar. 6. ad 7. glos. in cap.
de simoniacę de Simon. Nau. conf.
91. num. 5. & 7. de Simon.

Notandum tamen est, quod si-
quis solueret pecuniam ab alte-

ro traditam non eo fine, vt appro-
baret Simoniam, sed alio, pu-
ta nē amicus iacturam patiatur,
non censetur ratificare Simoniam
Nau: conf. 10. de Simon. vbi etiam
addit, quod etiam si ratam habeat
Simoniam, non tamen esset ex-
communicatus, nec suspensus,
nec irregularis, neque inhabilis
ipso iure ad vñum beneficium,
idem dicit Bonacin. de Simon. d.
disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 2. n. 12. & seq.

Obserua 3. quod si is, cui col-
latum est beneficium, cum tali
ignorantia facti per triennium
possideat, deinde molestari am-
plius non debet: nam per posses-
sionem triennem plenum ius in
beneficio acquirit itā, vt quoad
conscientiam etiam sit tutus,
Laijman. lib. 4. tract. 2. cap. 15. Gom.
in Reg. de Trienn. q. 12. vers. & ista.

Præterea Simoniacus realis de-
ponitur, & est infamis *cap. sicut*
Simoniacus c. de hoc ex. de Simon.
cap. inquisitionis de Accus. S. Th.
2. 2. q. 100. art. 6. ad 3. Gom. in d.
reg. de Trienn. q. 12. vers. fin. hæc
tamen pœna locum non habet,
nisi de Simonia in iudicio consti-
terit *Sylu. in ver. Simonia n. 19.*

Est etiam perpetuò inhabilis ad
dignitates, officia, & beneficia,
tam quæ sita per Simoniam, quam
ad alia in futurum obtinenda *ex*
constitutione Pij V. incip. Cum pri-
imum §. & vt Simoniacæ prauita-
tis, quam refert Piosc. in Prax.
episc. par. 2. cap. 4. n. 51. Et hæc pœ-
na incurritur ipso facto ante vl-
lam sententiam, cum ad sui exe-
quutionem non requirat hominis
actionem *secundum Bonacin. de*

Simon. d. disp. 1. q. 7. pun. 2. diffi. 2.
vbi etiam subdit, non posse Epi-
scopum vigore concilij Tridenti-
ni *sess. 24. de ref. cap. 6.* super huius-
modi inhabilitate dispensare, &
quia hæc non est verè irregulari-
tas. alij tamen asserunt, hanc pœ-
nam quoad beneficia in futurum
obtinenda itā intelligendam esse,
vt non censeatur habere locum
in foro conscientia ante senten-
tiam; quia dicta constitutio non
punit nisi conuictos in iudicio,
ita Nau: conf. 92. de Simon. & alij.
Vnde Simoniacum posse etiam si-
ne dispensatione alia beneficia
adipisci obtenta absolutione ab
excommunicatione dicit *Grass.*
decis. aur. par. 1. lib. 2. cap. 98. n. 2.
nisi simonia sit notoria, vel de illa
fuerit condemnatus, tunc enim
ratione infamiae impediretur, vt
post Panorm. d. Nau: conf. 91. de Si-
mon. obtentum tamen benefi-
cium per Simoniam propriam,
non potest retinere sine dispen-
satione Papæ, etiam si sit simplex
d. extratu. 2. de Simon. Nau: d. conf.
91. n. 5. & 7. Ricc. in Prax. for. Ec-
cles. par. 2. ref. 31. & ita etiam cen-
suit sac. Congregat. vt refert Bona-
cin. de Simon. d. disp. 1. q. 7. pun. 1.
§. 6. n. 11. immò illud vacat ipso
iure, & potest impetrari etiam
absque alia declaratione, quæ post
impetrationem fieri poterit, *idem*
Ricc. in Prax. vt sup. p. 3. ref. 306.

Potest etiam beneficijs ante Si-
moniam obtentis priuari per sē-
tentiam Iudicis, non tamen est
ipso iure priuatus c. *Presbyter 1.*
q. 1. cap. sicut Simoniacæ cap. de hoc
ex. de Simon. cap. Inquisitionis de

Accusat. Bonacin. d. disp. 1. q. 7. puni

2. diff. 1. Nau. d. conf. 92. de Simon.

Et si plures huiusmodi crimen commississe conuictus fuerit, præter supradictas pœnas etiam corporaliter est puniendus, & ab ordinibus ecclesiasticis degradatus à fidelium consortio eijsi debet *ex d. constit. Pij V.*

7 Adde, quod qui sciunt, aliquos commississe, vel procurasse Simoniam, aut in ea mediatores fuisse, absolui non possunt, donec prædictos reuelent *iuxta extra. cum detestabile scelus de Simon. obseruat tamen Sylu. in ver. Simonia n. 19. quod hodiè hæc pœna non ligat, quia est iam abrogata per nõvsum.*

8 Querens, an Simonia dicatur realis, quando ab ytraque parte non fuit completa in totum, sed tantum in parte? affirmatiuè respondet Nau. *conf. 34. n. 1. de Simon. & tunc pœnæ d. extrau. 2. retrotrahuntur ad tempus factæ conuentionis Simoniacæ, vt d. idem Nau. in man. c. 23. n. 104. hoc tamen intellige in foro externo, non autem in foro cõscientiæ Layman. in Theol. mor. lib. 4. tr. 10. cap. vlt. §. 7. n. 68. vers. deinde in fin. & alij, quos refert, & sequitur Bonacin. de Simon. d. disp. 1. q. 7. pun. 2. n. 29.*

9 Querens 2. an emens ecclesiastica officia, quæ spiritualem iurisdictionem, aut administrationem habent, incurrat in pœnas d. extrau. 2. de Simon.

Alij respondent, quod licet in tali casu committat simoniam, punibilem à Iudice, non tamen ligatur pœnis d. extrauag. ità Na-

uar. in Man. cap. 23. n. 111. & 6. 27. num. 106. vbi dicit, quod d. extrauag. tantum agit de simonia, quæ committitur in ordine, & beneficio, & ità etiam tenet Graff. par. 1. lib. 2. cap. 98. num. 7. & 8. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 623. Piasco. in Prax. par. 2. cap. 4. nu. 47. & alij apud Dian. par. 4. tr. 4. ref. 167. vbi dicit, quod Episcopus, & alij recipientes pretium, pro huiusmodi officijs non tenentur illud ante Iudicis sententiam restituere.

Contraria tamen sententia videtur verior: quia d. extrau. loquitur tam de Beneficijs, quam officijs ecclesiasticis, ibi, dignitatibus, personatibus, officijs ecclesiasticis, & quibusuis beneficijs &c. & ideò emens officium Vicarij Episcopi, Prioris, Prouincialis, vel Generalis in Religionibus subijcitur pœnis d. extrauag. vt d. Layman. in Theol. mor. lib. 4. tr. 10. cap. vlt. §. 7. n. 72. & tenetur huiusmodi officia resignare, idem Nauar. in Man. c. 23. nu. 111. vers. ad 13. quamuis contrarium teneat Sanchez. in opusc. tom. 1. lib. 2. cap. 3. dub. 113. num. 6. quem refert, & sequitur Dian. c. par. 4. tr. 4. ref. 167.

10 Emens verò, seu vendens pensionem, vel ius patronatus, seu ius presentandi pœnas d. extrauag. nõ incurrit, vt d. Nau. d. cap. 23. n. 111. in fin. Layman. loco cit. Bonacin. de Simon. disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 2. n. 5.

11 Simonia verò ad effectum priuationis debet plenè, & concludenter probari, etiamsi ciuilitè agatur Rot. in Imolen. confidentiæ 12. Februarij 1595. coram Pamphilio

philio, quam refert Ricc. in collect. dec. 1739. par. 5. & ideo non iungitur vnus testis cum fama, latè Gabr. lib. 1. tit. de Probat. concl. 1. num. 12. nec admittuntur coniecture, nisi sint euidentes, & clarę, ac simoniam necessariò concludentes cap. insinuatum, vbi glo. & DD. de Simon. Clar. in §. Simonia vers. fin. neque testes focij criminis, vel singulares, aut deponentes de solutione pecuniarum, si nesciant, ex qua causa fuerint soluta Ricc. in Collect. dec. 1739. p. 5. neque attenditur confessio cedentis post resignationem, si dicat, se resignasse beneficium sub promissione certę summę pecuniarum, vt decisum refert Ricc. in Prax. par. 3. ref. 306. nec item præiudicaret confessio extraiudicialis ipsius rei, vt d. glof. communiter recepta in cap. de hoc ver. confessi de Simon. nisi talis confessio fuerit geminata, tunc enim plene probaret delictum Farinac. in Prax. crimin. q. 82. nu. 13. quem refert Barbof. in d. cap. de hoc nu. 7.

Addit Ricc. in Collect. decis. 2365. par. 6. quod confessio ab aliquo facta tamquam teste non nocet sibi in alio iudicio: idemque esset, si confessio facta fuerit coram non suo Iudice: quia non præiudicaret confitentis, sicut nec tenet sententia lata à non suo Iudice cap. at si clerici de Iudic.

13 Præterea requiritur, vt simonia nedum sit conuentionalis, sed etiam realis, & ideo non solum necessaria est probatio tractatus precedentis iuxta cap. Artaldus 8. q. 3. sed probari etiam debet ef-

fectuatio, que sit conformis tractatui, siue conuentioni, alias non probatur simonia, vt decisum refert Ricc. vbi supra d. par. 3. ref. 306. Quarant. in ven. Simonia vers. lemita.

14 Si verò simonia realis commissa fuerit in ordine, vltra excōmunicationem Papę reseruatam simoniacè ordinatus eo ipso suspensus est ab excoqutione illius ordinis, & ab omnibus alijs ordinibus etiam licitè receptis d. extrau. q. 2. de Simon. Sylu. in ver. suspensio num. 7. Layman. lib. 4. tr. 10 cap. ult. §. 7. num. 71. & etiam ab alijs suscipiendis, vt apertè declarauit Sixtus V. in sua constit. incip. Sanctum, & salutare, quam contra simoniacos in suo robore reliquit Clemens VIII. in constit. incip. Romanum Pontificem, prout refert Quarant. in ven. ordo §. Tertia, & quarta constit. & si in eis ministrare præsumserit, beneficijs, & officijs ecclesiasticis ipso facto priuatur, quorum dispositio sedi Apostolicę reseruat, & ad illa, vel alia in posterum obtinenda fit inhabilis, & si Regularis fuerit, eo ipso priuatur voce actiua, & passiuā ex d. constit. Sixti V. præterea talis simoniacus deponendus est cap. erga 1. q. 1. Bonacin. de Simon. disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 2. nu. 19.

Ordinantes verò simoniacè inspecto iure antiquo incurrunt suspensionem iuris à collatione ordinum per triennium cap. penult. de Simon. sed per d. constit. Sixti Quinti tam à collatione primæ tonsurę, & quorumcumque ordinum, quam ab excoqutione om-

nium munerum pontificalium eo ipso suspenduntur, & ab ingressu ecclesie interdicuntur, & si spreta huiusmodi suspensione, & interdicto in præmissis se temerè ingesserint, etiam à regimine, & administratione suæ ecclesie, seu monasterij, & à perceptione fructuum mensæ eiusdem, & quorumcumque beneficiorum suspensionem eo ipso incurrunt, eiusque suspensionis, & interdicti relaxatio, & pœnarum remissio Papæ reservatur.

15 Mediatores etiã simoniæ commissæ tam in beneficio, quam in ordine eadem excommunicatione ligantur sequuta collatione, seu ordinatione, & ad restitutionem pretij tenentur etiam ante Iudicijs sententiam *per d. extrau. 2. de Simon. immò etiam tenentur in defectum Beneficiarij ad restitutionem fructuum perceptorum à Beneficiario Simoniacò, vel Beneficiarij culpa non perceptorum; quia ipsi censentur causa, & cooperatores damni, ut dicunt DD. apud Bonacin. de Simon. disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 2. nu. 1. & pun. 3. diff. 2. num. 6.* non tamen suspensi sunt, quia talis suspensio in hoc casu non habetur in iure, nisi contra præsentatorem ad ordinem per simoniam, qui per triennium ab ordinum executione suspensus est, *ut in cap. penult. de Simon.*

16 Quæres, an dispositio *d. extrau. 2. de Simon.* procedat contra committentes simoniam in prima tonsura conferenda, vel recipienda? Resp. affirmatiuè; quia dispositio

pœnalis explicanda est iuxta usitatam loquendi formam sacrorum canonum; sacri autem canones vocant primam tonsuram ordinem *e. cum contingat de etat. & qual. & ita tenet Bonacin. d. disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 2. nu. 3. ubi citat Vgolin. de Simon. tab. 4. cap. 3. nu. 2. & cap. 4. num. 1. Suar. tom. 1. de Relig. lib. 4. de Simon. cap. 56. num. 5. Layman. lib. 4. tr. 10. cap. 8. num. 71. & alios & aperte statuit Sixtus V. in d. Constit. incip. Sanctum, & salutare.*

17 Quæres secundò an Episcopus à dicta suspensione & alijs pœnis possit simoniacè ordinatos absolueri virtute Concilij Tridentini *sess. 24. de ref. cap. 6.* Negatiuè respondet idem Bonacin. *d. q. 7. pun. 1. §. 7. n. 6. & 7.* quia Sixtus V. in d. constitutione sedi apostolicæ reseruaui absolutionem quoad simoniacè ordinatos, etiamsi casus esset occultus, *cõtra Ricc. in Prax. for. Eccl. p. 2. ref. 31.* qui putat, posse episcopum in tali casu absolueri.

Obserua tamen, quod nullus alius Simoniacus, præterquam in ordine, vel beneficio est ipso iure excommunicatus *Sylu. in ver. Simonia n. 19. Nau. in man. cap. 23. n. 111. vers. 6. & 7.* vbi etiam dicit, quod nullus alius simoniacus, præterquam in ordine, est ipso iure suspensus; quamuis 18 enim *per extrau. 1. de Simon. tam dantes, quam recipientes pro ingressu Religionis excommunicentur, & capitula, seu contentus eo ipso suspendantur, illam tamen non esse vsu receptam dicit Layman. lib. 4. tr. 10. cap. ult. §. 7.*

S. 7. n. 69. & seq. contra Bonacin. de Simon. disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 4. n. 1. Unde ceteri Simoniaci si clerici sint, infamia, & depositione puniuntur: laici verò excommunicantur *c. si quis Episcopus 1. q. 1. S. Tho. 2. 2. q. 100. art. 6* & si commiserint Simoniam occasione ingressus in Religionem, expellendi sunt, et in alio monasterio arctiori includendi ad pœnitentiam agenda *cap. dilectus 2. de Simon. nisi aliter necessitas postulet, vel ignorantia excuset cap. de Regularibus cap. quoniam eod. tit. valida tamen esset in tali casu professio, nec amitterent vocem actiuam, vel passiuam Layman. d. lib. 4. tr. 10. cap. ult. S. 7. n. 70* vel possunt tales simoniaci arbitraria pœna puniri *ex cap. sicut simoniaca, & ibi glos. de simon. & ex cõstitutione Pij V. incip. cum primum, relata per Piasco in Prax. Episc. par. 2. c. 4. n. 51.*

19 Recipientes autem, vel retinentes beneficia, vel pensiones cum Simonia confidentiali incurrunnt pœnas contentas in *constit. Pij IV. incip. Romanum Pontifici c. 2. & Pij V. incip. Intolerabilis, quas refert Quaranta in ver. simonia:* & primò incidunt in excommunicationem Papæ reseruatam, etiamsi hæc simonia sit tantum conventionalis: sufficit enim, quod quis accipiat beneficium in confidentiam, licet non impleuerit quod promisit, nec possessionem huiusmodi beneficij adeptus fuerit *Nau. in man. cap. 23. n. 110. vers. secundo nota Bonacin. de Simon. disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 1. n. 8. & 9.*

Secundò, beneficia in cõfidentia

recepta vacant ipso iure, & illorù dispositio sedi apostolicę reseruetur, nec valet dictorum beneficiorum collatio, seu pensionum reseruatio, sed illa tenentur dimittere etiam ante sententiam Iudicis, etiamsi huiusmodi simonia commissa ab alio fuerit ignorante prouiso *S. Tho. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 3. Nau. conf. 97. n. 7. de simon.*

Tertiò, fructus interim malè percepti ex beneficijs, & pensionibus huiusmodi in vtroq. foro Camere Apostolicę restitui debet: & nõ solù tenentur restituere fructus perceptos, sed etiam eos, qui percipi potuissent à diligenti possessore *S. Tho. loco cit. immò etiam fructus perceptos propter eorum industriam, & sollicitudinem deductis tamen expensis, & huius sollicitudinibus iusta mercede Quarant. in ver. simonia vers. altera pœna, exceptis fructibus illis, qui alias expensi sunt in utilitatem Ecclesiæ S. Th. d. q. 100. art. 6. ad 3.*

Quartò, priuatur etiã alijs officijs, & beneficijs antea legitimè obtentis, quę pariter sub dicta reseruatione cõprehenduntur, & ad alia obtinenda fiunt inhabiles: quod intellige in foro externo, non autem in foro conscientię; quia bonis proprijs, & iure quęsito, ac possessione nemo in pœnam priuandus est ante sententiam saltem criminis declaratoriam *Quarant. in ver. simonia vers. secundo amplia Layman. lib. 4. tr. 10. cap. ult. §. 8. num. 77.*

20 Limita primo quoad dantes, vel Resiguanes; isti enim non suby-

subyciuntur excōmunicationi late in dictis constitutionibus Pij IV. & Pij V. *et dicunt Doctores apud Bonacin. de simon. d. disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 1. n. 11.* incurrunt tamen excōmunicationem *extrau. 2. de simon.* post completam ab utraque parte simoniam; quem admodum mediatores huiusmodi confidentie non excommunicantur ex vi dd. constitutionum, vbi nulla de illis fit mentio, sed excōmunicantur *per d. extrau. 2. completa tam ex parte dantis, quam accipientis huiusmodi simonia;* quia omnis confidentia, de qua dictę constitutiones agunt, est simonia beneficalis *Nau. d. cap. 23. n. 110. vers. adde nouē. Layman. in Theol. mor. lib. 4. tr. 10. cap. ult. §. 8. n. 78. in fin.* nullam tamen excommunicationem incurrerent mediatores simoniae confidentialis commissę in pensionibus, quia *in d. extrau. 2. sermo tantum est de simonia commissa in beneficijs, & ordinibus ecclesiasticis.*

Limita secundo si confidentialis simonia commissa fuit in pensione precise: quia dictę constitutiones intelligi debent de pensionibus, quę ex beneficijs cum simonia confidentiali resignatis, cessis, seu collatis acceptę fuerunt, *vt sentit Bonacin. dicta disp. 1. q. 7. pun. 1. §. 1. num. 10.*

Limita 3. si ipsa renunciatio nõ sequatur, quia per dd. constitutiones Pij IV. & Pij V. non punitur affectus, seu tractatus illicitus de renunciando beneficium sub confidentia, *Quarant. in ver. Simonia, ante vers. Altera pœna.*

Limita 4. si confidentia committatur in resignatione, quę sic causa permutationis, quo casu nõ confidentia, sed alia communis simonia committitur: quia supra dictę constitutiones loquuntur de resignationibus beneficiorum, quę simpliciter fiunt in fauorem aliorum *Nau. conf. 77. de simon. Layman. lib. 4. tr. 10. cap. ult. §. 3. n. 75. vers. Illud porrò.*

S V M M A R I V M.

- 1 Vnusquisque tenetur denunciare hereticum.
- 2 Quam pœnam incurrat non denuncians hereticum.
- 3 An Aduocatus patrocinium prestatans heretico excommunicationem incurrat.
- 4 An filius teneatur denunciare Patrem hereticum.
- 5 An socius criminis reuelare teneatur.
- 6 Principalis non comprehenditur in monitorio, quod conceditur ad finem reuelationis.
- 7 Quando cesset obligatio denunciandi hereticum.
- 8 Quando graue damnum imminens à denunciatione excuset.
- 9 Quando dicatur metus cadens in constantem virum.
- 10 Vbi non agitur de bono publico, non tenentur reuelare qui de iure compelli non possunt ad testificandum, & quomodo id intelligatur.
- 11 An pramittenda sit ante denunciationem euangelica monitio.
- 12 An suspecti de heresi sint denunciandi.